

Saaristomeren Kalaleader
Skärgårdshavets Fiskeleader

Medfinansieras av
Europeiska unionen

I samma båt
samassa veneessä

Skärgårdshavets Fiskeleaders verksamhet under programperioden 2021 - 2027

Delrapport 2022-2024

Skribent: Maria Saarinen 25.2.2025

1 SKÄRGÅRDHAVETS FISKELEADER

För de finska Fiskeleader-grupperna inleddes Finlands program för Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden 2021–2027 (EHFVF) i april 2022.

Skärgårdshavets Fiskeleader^{*)} informerar och aktiverar områdets aktörer och finansierar allmännyttiga utvecklings- och investeringsprojekt, som stöder förverkligandet av mål i strategin Med fisk till toppen!^{) med finansiering som beviljats från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.}**

Strategins vision år 2027 är:

Fiskerinäringens lönsamhet har förbättrats, och branschen intresserar även nya aktörer. Fisketurismens verksamhetsförutsättningar har utvecklats speciellt genom samarbete och nätverkande. Lokalsamfundet har aktiverat sig i befrämjandet av fiskerinäringen.

Fiskeleader verkar även som befrämjare av samarbete och skapare av nätverk, dels genom projekt som man finansierar och dels genom det arbete som görs av aktivatorn, som ansvarar för gruppens praktiska verksamhet. Gruppens verksamhet stöder och kompletterar förverkligandet av övriga program i området och regionutvecklingsåtgärder.

Kommunerna som hör till Skärgårdshavets Fiskeleader finns längs Skärgårdshavets kust. Det finns sammanlagt 13 kommuner, och de är från norr till söder Gustavs, Töfsala, Virmo, Masku, Nådendal, Reso, Åbo, S:t Karins, Pargas, Pemar, Sagu, Kimitoön och Salo. Områdets totalareal är 13 854 km², och över hälften är vattenområden, i huvudsak hav.

Av sammanlagt ungefär 390 000 invånare bor uppskattningsvis 30 000 stadigvarande i skärgårdsområdet. Till de större bebodda öarna finns färjförbindelse och till de mindre trafikerar förbindelsefartyg. I Pargas och Kimitoön är majoritetens språk svenska. Även Åbo är en tvåspråkig stad.

*) Fiskeaktionsgruppverksamheten inleddes i Skärgårdshavet i slutet av år 2015. När den nya programperioden för Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden inleddes i Finland 2022, ändrades namnet på fiskeaktionsgrupperna till fiskeleadergrupper. Det finns tio fiskeleadergrupper i Fastlandsfinland och en på Åland.

**) Strategin Med fisk till toppen! bereddes öppet i brett samarbete med fiskerinäringens aktörer samt övriga intressenter och experter under 2020 – 2021. Strategins tyngdpunkter är 1. Verksamhetsmiljöns utmaningar, 2. Kunnande och anpassning, 3. Produktutveckling och marknadsföring samt 4. Den offentliga bilden och samarbete <https://sameboat.fi/content/uploads/2022/06/slutlig-28.3.2022-skargardshavets-fiskeristrategi-2021-2027-med-fisk-till-toppen.pdf>

Leader I samma båt – Samassa veneessä ry (ISB-SV) förvaltar Skärgårdshavets Fiskeleader. Föreningens hemort är Pargas, där även föreningens kontor är beläget. Fiskeriaktivator Maria Saarinen ansvarar för Fiskeleaders praktiska arbete. Sedan början av 2023 arbetar Saarinen deltid (70%).

Verksamhetens finansiering

Fiskeleaders verksamhet finansieras av Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden och av de kommuner som har förbundit sig att till verksamheten. Den totala EHFVF-finansieringen för perioden 2021-2027 är 900 000 euro, varav 675 000 euro är projektfinansiering och 225 000 euro för aktivatorns lön. Från och med 2023 utökades de finska aktivatorernas arbetsuppgifter till att omfatta verksamheten inom det s.k. Nationella fiskerinätverket, för vilket fiskeleader-grupperna får separat finansiering. Den årliga finansieringsandelen varierar beroende på arbetsuppgifternas omfattning och är högst ca 11 500 euro.

Den sammanlagda kommunfinansieringen är 22 000 euro per år, och denna summa täcker verksamhetens administrativa kostnader.

2 FISKEDIVISION

Förverkligandet av utvecklingsstrategin "Med fisk till toppen!" styrs av fiskedivisionen. Fiskedivisionens huvudsakliga uppgift är att behandla projektansökningar till Skärgårdshavets Fiskeleader. Ansökningstiden är kontinuerlig.

Fiskedivisionen poängsätter ansökningarna på sitt möte och ger antingen ett förordande eller nekande utlåtande till NTM-centralen i Egentliga Finland. NTM-centralen utför projektens laglighetsbedömning och fattar ett formellt beslut om ansökningarna.

Fiskedivisionen består nio medlemmar och deras personliga suppleanter. Medlemmarna väljs enligt trepartsprincip så, att divisionen består av representanter från offentliga, privata och tredje sektorn. Fiskeriaktivatorn publicerar ett upprop för nya medlemmar i augusti-september varje år. Ett förslag till medlemmar kan göras av en privat person, ett företag eller en organisation, och i tillägg gör kommunerna ett förslag till sina representanter. Kommunerna delar de tre divisionsplatserna på följande sätt:

- den västra skärgården (Gustavs, Tövsala, Virmo och Masku) har en ordinarie medlem och dess personliga suppleant
- den inre skärgården (Nådendal, Reso, Åbo och S:t Karins) har en ordinarie medlem och dess personliga suppleant
- den södra och östra skärgården (Pargas, Pemar, Sagu, Kimitoön och Salo) har en ordinarie medlem och dess personliga suppleant

Leader I samma båt – Samassa veneessä ry:s höst- eller vårmöte godkänner fiskedivisionens medlemmar och deras suppleanter. I valet strävar man till lika representation mellan könen samt till en balans mellan regioner och olika fiskerisektorer.

Medlemmarnas mandatperiod är två år. En och samma person kan vara medlem i fiskedivisionen högst 2 st. två-årsperioder i följd. Som undantag av detta är västra skärgårdens kommuner, som självständiga har beslutat om ett kortare tursystem.

Fiskedivisionen sammanträder vid behov, i genomsnitt 2–5 gånger per år. Fiskeriaktivator Maria Saarinen arbetar som förberedare, föredragare och sekreterare för fiskedivisionens möten.

Fiskedivisionens sammansättning år 2024.

KALALEADER-RYHMÄN KALAJAOSTO 2024 FISKELEADERGRUPPENS FISKEDIVISION 2024 (Ohjelmakausi - programperiod 2021 - 2027)	
<u>JÄSEN - ORDINARIE</u>	<u>HENKILÖKOHTAINEN VARAJÄSEN - SUPPLEANT</u>
-	-
<u>Julkinen taho - offentlig</u>	
Bergström Rabbe / Kimitoön - Kemiönsaari	Öhman Börje / Pargas - Parainen
Valtonen Lasse / Naantali - Nådendal	Vainio Liisa / Turku - Åbo
Lehtinen Kimmo / Taivassalo - Tövsala	Lehtinen Jukka / Kustavi - Gustavs
<u>Yhteisöt - sammanslutningar</u>	
Karlsson Lari / Peimarin koulutuskuntayhtymä	Mattsson Kaj / Åbolands Fiskarförbund
Multanen Jari / Martin kala Oy	Airaksinen Susanna / Luonnonvarakeskus
Hänninen Jari / Saaristomeren tutkimuslaitos	Tähtinen Jonna / Länsi-Suomen Kalatalouskeskus
<u>Yksityiset - privat</u>	
Hakalax Roger / Kemiönsaari - Kimitoön	Ranta-aho Kari / Parainen - Pargas
Setälä Jari / Naantali - Nådendal	Suominen Sami / Kustavi - Gustavs
Sahlstén Olavi / Naantali - Nådendal	Huovila Petri / Parainen - Pargas

3 UNDER PROGRAMPERIODEN 2021 - 2027 FINANSIERADE PROJEKT

Finansierade projekt måste ha en anknytning till utvecklingen av fiskerinäring eller fisketurism.

Skärgårdshavets Fiskeleader har förordat 9 projekt fram till slutet av 2024. Sammanlagt 234 969,40 euro har beviljats som stöd till följande projekt:

2022

- Företagsrådgivning för fiskeriföretagare (aktivatorns arbetsuppgifter under den föregående programperioden innefattade fiskeriföretagarnas rådgivning. Nu tar Länsi-Suomen Kalatalouskeskus hand om detta ända till 31.12.2025 inom ett projekt, som Fiskeleader har finansierat)
- Månadens närfisk

2023

- Barnens fiskmarknad
- Infokryssningar för kommersiella fiskare och fiskeriområdesaktörer år 2024
- Studieresa till Trondheim fiskemässa och fiskerinäringen i närområdet

2024

- Ryssjorna på kartan
- Bokföringsfiske för att uppfölja sälskrämmornas effekt på Nådendalfjärden
- Fiskeskolan
- Skärgårdshavets mörtfiskar genom massa till produkter

Man kan bekanta sig med projektens innehåll och mål på en projektkarta på nätet i Leader I samma båt – samassa veneessä rfs framsida (<https://sameboat.fi/sv> tryck ovanför kartan för att välja kategori Fiskeleader).

Projekt som finansierades under den föregående programperioden 2014-2020 hittas här <https://sameboat.fi/sv/kalaleader/till-vad-kan-man-fa-finansiering>.

Projektfinansiering som nu finns kvar är 440 030,60 euro. På Fiskeleaders webbsidor finns anvisningar om hur man ansöker om projektfinansiering.

4 ANNAN VERKSAMHET

4.1 NATIONELL FISKERINÄTVERK

År 2023 planerade och startade jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med finska fiskeleader-gruppernas aktivatorer **det Nationella fiskerinätverket**. Syftet med nätverket är att effektivisera informationsgången och kommunikationen inom sektorn,

öka samarbetet och utveckla kompetensen. Fiskerinäringarnätverket främjar genom sin verksamhet uppnåendet av målen för Finlands EHFVF-program, programmet för främjande av inhemsk fisk och vattenbruksstrategin samt samarbetet mellan aktörer inom fiskerinäringen. Det nationella fiskerinäringarnätverket består av aktörer från fiskeleadergrupper, som ägnar en del av sin arbetstid åt nätverket. Skärgårdshavets aktivatorns arbetsinsats fokuserar på nätverkets kommunikationsuppgifter.

Tematiskt grupparbete är också en integrerad del av nätverkets verksamhet. Alla intresserade är välkomna att delta i temagrupperna. De permanenta temagrupperna handlar om kommunikation, smarta partnerskap, rekrytering och utbildning, rådgivning samt tillväxstödjande verksamhet. För mer information om temagrupperna och för att anmäla dig till dem, kontakta nätverkets ansvariga aktivator tea.nousiainen@oulujarvileader.fi.

Nätverkets webbsidor öppnades på våren 2024 i <https://maaseutuverkosto.fi/kalatalousverkosto/>. På webbplatsen finns bland annat ett nationellt register över EHFVF-projekt, evenemang och de senaste nyheterna inom fiskerisektorn samt en fiskerinäringensrelaterad blogg.

4.2 ÖVRIGA NÄTVERK OCH ARBETSGRUPPER

Fiskeleader informerar och arrangerar:

- kommunikation via elektriska kanaler
 - Fiskeleaders officiella kommunikationskanal är hemsidorna, som är i samband med Leader ISB-SVs hemsidor (<https://sameboat.fi/sv/kalaleader>). De övriga digitala kanalerna är direkt e-postmeddelanden till målgrupper och utsedda kontakter samt Facebook
- Presentation av Fiskeleaders verksamhet och finansieringsmöjligheter (seminarier, utbildningstillfällen, informationstillfällen samt egna evenemang och individuella möten)
 - finansiering- och annan rådgivning, möten med bl.a. kommunerna Gustavs, Nådendal, Virmo, Pargas, Kimitoön, Masku, representanter för Egentliga Finlands förbund samt flera föreningar
 - 13.6.2022 Workshop om nytt värde för strömming och nors. Åbo universitet
 - 16.8.2022 Infokryssningsseminarium för kommersiella fiskare
 - 11.9.2023 Krisinformationsmöte för kommersiella fiskare i Skärgårdshavet om strömmingskvoter 2024 (i samarbete med Länsi-Suomen Kalatalouskeskus)
 - 24.-25.11.2023 Kalatalouskatsaus-seminarium
 - 22.1.2024 Samarbete och nya möjligheter för att lösa utmaningarna med näringsämnenas kretslopp och förbättra Skärgårdshavets status (Egentliga Finlands förbund)

- 7.-8.2.2024 Infokryssningsseminarium för kommersiella fiskare
- 16.2.2024 Seminarium för kommuner ”Skärgårdshavet i en föränderlig miljö: framtiden för ett hållbart fiske i Skärgårdshavet”. Nådendal (Egentliga Finlands förbund och samordningsgruppen för havsplanering)
- 5.3.2024 Infokryssningsseminarium för fiskeriområdesaktörer och delägarlagen
- 21.-22.11.2024 Kalatalouskatsaus-seminarium
- 3.12.2024 Infokväll för föreningar (Leader I samma båt)

Aktivatorn deltar:

- Medlem i styrgruppen för infokryssningar för kommersiella fiskare (årliga seminarier)
- Medlem i styrgruppen för infokryssningar för fiskeriområdesaktörer (årliga seminarier)
- Medlem i styrgruppen för projektet ”VarsiFood - Varsinais-Suomen ruokaketjusta älykkäitä ja ilmastoviisaita tulevaisuuden ruokaratkaisuja” (Egentliga Finlands förbund)
- Havsområdesplaneringens grupp för sektorvisa kontaktpersoner
- Miljöministeriets Havsnätverk (Meriverkko)
- Övriga arbetsgrupper samt expert- och föredragsbegäran
- FAMENETs utbildningstillfällen (nätverket för europeiska fiskeleader-grupper)
- Övriga utbildningstillfällen och seminarier

Maria Saarinen

fiskeriaktivator

maria.saarinen@sameboat.fi

0400 260 094

<https://sameboat.fi/>

<https://www.facebook.com/SAMEBOATKalatalousFiskeri/>